Súd:	Krajský súd Bratislava
Spisová značka:	7Co/129/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1113238780
Dátum vydania rozhodnutia:	31. 03. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Mariana Harvancová
ECLI:	ECLI:SK:KSBA:2025:1113238780.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej a členiek senátu Mgr. Adely Unčovskej a JUDr. Zuzany Kučerovej, v spore žalobkyne: maloletá A. B., narodená XX.XX.XXXX, trvalý pobyt C. XX, A., zast. zákonná zástupkyňa matka: D. E. F. B., trvalý pobyt C. XX, A., zast.: PAULOVIČ & PARTNERS s.r.o., so sídlom Námestie Kubínyiho 367/7, 984 01 Lučenec, IČO: 54 322 120, proti žalovanej: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Pribinova 19, Bratislava – mestská časť Staré mesto 811 09, IČO: 00 151 700, o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 eur, na odvolanie žalobkyne a žalovanej proti rozsudku bývalého Okresného súdu Bratislava I zo dňa 21.12.2022 č.k. 8C/213/2013-382, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

II. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 13.000 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšku súd žalobu zamietol (výrok II.) a priznal žalobkyni voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 100 ods. 1, § 101, § 106 ods. 1, § 427 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a ust. § 4 ods. 1, 2, 4, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“). Vecne rozhodnutie odôvodnil tým, že v konaní bolo preukázané, že náhle ukončenie vzájomných vzťahov žalobkyne s jej otcom je možno bezpochyby považovať za zásah do práva na súkromie. Zo stratou otca pri dopravnej nehode sa žalobkyňa nezmierila, a to bez ohľadu na to, že v čase dopravnej nehody mala žalobkyňa len niečo vyše dva a pol roka. Ako neplnoleté dieťa bola žalobkyňa na svojom otcovi závislá nielen po citovej stránke, ale aj v rámci jej finančného zabezpečenia do budúcnosti. Tým, že žalobkyňa stratila otca vo veľmi útlom veku, navždy tak stratila možnosť viesť s nebohým rodinný život a tieto citové väzby s jedným z jej najbližších rodinných príslušníkov intenzívnejšie rozvíjať. Na základe uvedeného mal súd za to, že právo žalobkyne na súkromie bolo porušené takým zásahom, ktorého následky nie je možné odstrániť morálnou satisfakciou, keď žiadna forma morálneho zadosťučinenia by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma žalobkyne. Súd pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v rámci použitia princípu proporcionality vychádzal aj z rozhodovacej praxe slovenských súdov v iných obdobných veciach, kedy výška nemajetkovej ujmy maloletým deťom v prípade straty otca za situácie neexistencie závažných okolností vedúcich či už k zvýšeniu alebo zníženiu náhrady nemajetkovej ujmy

je zo strany súdov v prevládajúcej miere priznávaná na úrovni cca 15.000 eur (napr. Okresný súd Žilina vo veci sp. zn. 42C/37/2017 priznal pre dve deti, v čase nehody maloleté, z dôvodu usmrtenia otca sumu vo výške 15.000 eur každému; Okresný súd Michalovce vo veci sp. zn. 8C/195/2015, kedy došlo k úmrtiu otca maloletého priznal nemajetkovú ujmu vo výške 16.500 eur; Okresný súd Nitra vo veci sp. zn. 8C/41/2012 priznal dvom maloletým deťom nemajetkovú ujmu vo výške 10.000 eur každému; Okresný súd Prievidza vo veci sp. zn. 9C/96/2013 priznal pre maloletú dcéru sumu 10.000 eur). Súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy vzhliadol k tomu, že smrť blízkej osoby je pre pozostalých príbuzných traumatizujúcou udalosťou, kedy v okamihu spôsobenia smrti fyzickej osoby neoprávneným konaním dôjde k zásahu do jednej z najdôležitejších hodnôt spoločnosti. Pre žalobkyňu bolo úmrtie jedného z najbližších príbuzných traumatizujúce a ovplyvnilo jej ďalší život, psychiku. I podľa záverov psychologického vyšetrenia psychický vývin žalobkyne je poznačený prežitou traumatickou udalosťou. I keď žalobkyňa nenavštevovala pravidelne žiadnu psychologickú ambulanciu mal za nepochybné, že táto udalosť bude mať v živote žalobkyne trvalé následky, ktoré nie je možné ničím úplne odstrániť. Súd zohľadnil aj skutočnosť, že asi rok pred dopravnou nehodou (od veku jeden a pol roka žalobkyne) nežili rodičia žalobkyne v spoločnej domácnosti z dôvodu ich rozchodu, kedy sa žalobkyňa s otcom stretávala na základe súdneho rozhodnutia asi dvakrát do mesiaca. Aj keď vzťahy medzi rodičmi žalobkyne pred tragickým úmrtím jej otca neboli veľmi dobré a matka v stretávaní otca s maloletou bránila, uvedené nemožno pripísať na vrub maloletej žalobkyne. Je nespochybniteľným, že úmrtie rodiča, i v prípade, ak nežije s dieťaťom v spoločnej domácnosti, ovplyvní jeho osobnosť, psychiku a jeho ďalší život dieťaťa, a to bez ohľadu na to, že smrť otca nenarušila celistvosť rodiny, keďže k rozchodu rodičov žalobkyne a odchodu otca zo spoločnej domácnosti došlo už skôr. Zohľadniac uvedené mal súd prvej inštancie za to, že je dôvodným priznať žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 13.000 eur, ktorú mal za primeranú k okolnostiam prejednávanej veci a spôsobilou aspoň čiastočne zmierniť závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušenia jej práva došlo. Na základe vyššie uvedeného súd zaviazal žalovanú na náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni v sume 13.000 eur a vo zvyšku, t.j. nad uvedenú sumu žalobu žalobkyne zamietol. Majúc za to, že priznaná výška nemajetkovej ujmy zároveň nie je likvidačnou pre žalovanú a nie je prostriedkom bezdôvodného obohatenia sa žalobkyne. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 396 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Vzhliadol k tomu, že pri rozhodovaní o náhrade trov sa podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech, avšak ani nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy (por. uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 8. februára 2017, sp.zn. I. ÚS 56/2017). S ohľadom na uvedené, žalobkyňu v predmetnej veci považoval za plne procesne úspešnú, keďže žalobkyňa mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto jej procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu. Preto priznal žalobkyni proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške týchto trov rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku, pričom pri určení výšky náhrady trov konania bude vychádzať z prisúdenej sumy náhrady nemajetkovej ujmy.

3. V zákonnej lehote podala proti výrokom I. a III. rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolanie žalovaná, a to s poukazom na ust. § 365 ods. 1 písm. b), h) a f) CSP. Nespochybňovala, že smrťou otca utrpela žalobkyňa ujmu, avšak mala za to, že vzhľadom ku skutočnostiam, ktoré sa v konaní preukázali vykonaným dokazovaním tieto súd nesprávne posúdil v dôsledku čoho dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ktoré mali následne vplyv na stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je podľa jej názoru neprimerane vysoká. Prvoinštančný súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s tým, že vzťah medzi žalobkyňou a jej otcom nebol pred dopravnou nehodou tak harmonický, silný a intenzívny ako sa to v priebehu konania snažila zákonná zástupkyňa žalobkyne preukázať. V konaní bolo preukázané, že vzťah žalobkyne s jej otcom, ktorý tragicky zahynul pri predmetnej dopravnej nehode zo dňa 13.11.2010 bol už pred danou dopravnou nehodou narušený a ujma na osobnostných právach mal. žalobkyne (ak nejaká vznikla), tak vznikla už skôr, v dôsledku tej skutočnosti, že otec žalobkyne už predtým odišiel zo spoločnej domácnosti (vo veku 1 - 1,5 roka žalobkyne), došlo k rozchodu rodičov žalobkyne, pričom rodičia žalobkyne nemali veľmi dobrý vzťah, matka navyše bránila otcovi stretávať sa so žalobkyňou. Matka žalobkyne emočne zle zvládala rozchod s partnerom (otcom žalobkyne), rodičia sa pritom nevedeli dohodnúť ani na úprave styku so žalobkyňou, keď o tomto musel rozhodnúť až súd. Otec sa pritom so žalobkyňou na základe súdneho rozhodnutia stretával asi dvakrát do mesiaca, žalobkyňa u neho neprespávala, čo bolo v priebehu konania potvrdené vypočutými svedkami, t.j. ich vzťah už pred dopravnou nehodou nebol intenzívny. Bola názoru, že rozchod rodičov žalobkyne, spory

medzi jej rodičmi, odchod otca zo spoločnej domácnosti ako aj skutočnosť, že matka žalobkyne si po smrti našla iného priateľa a pod. spôsobili zmenu správania žalobkyne, určitú psychickú ujmu, to, že bola smutná, zamyslená, pýtala sa na otca, kde je, prečo sa tak stalo, nevedela túto situáciu ako dieťa pochopiť a emočne zvládnuť. Stav žalobkyne po úmrtí otca nevyžadoval ani návštevu psychológa, závery psychologických vyšetrení predložené žalobkyňou v konaní tak nepovažovala za relevantný dôkaz preukazujúci, že psychická trauma žalobkyne vznikla práve a výhradne v dôsledku úmrtia jej otca, s ktorým nežila v spoločnej domácnosti. Vykonaným dokazovaním (výsluch matky žalobkyne) bolo navyše preukázané, že návštevy a vyšetrenia u psychológa (2x) boli vykonané výhradne za účelom získania „správy pre súd" a nie z dôvodu riešenia psychickej traumy žalobkyne v dôsledku úmrtia otca. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považovala tiež za nepreskúmateľné a nedostatočne resp. presvedčivo neodôvodnené. Namietala, že súd prvej inštancie pri posudzovaní výšky nemajetkovej ujmy vychádzal z rozhodnutí, v ktorým sa jednalo o iné skutkové okolnosti ako v prejednávanej veci (pozostalé maloleté dieťa žijúce v spoločnej harmonickej rodine a domácnosti s nebohým). Vo vzťahu k napadnutému výroku o trovách poukázala na nález Ústavného súdu zo dňa 13.02.2020, sp. zn. IV. ÚS 652/2018, v zmysle ktorého „aplikácia pravidla (plná náhrada trov konania - pozn. žalovaného), ktorého sa domáhajú sťažovatelia v situáciách, keď rozhodnutie závisí od úvahy súdu, musí mať svoje vnútorné limity, pretože ináč by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, aby za situácie zjavne bezúspešného uplatňovania práva, nie síce v jeho základe, ale v podobe jeho neprimeranej a zjavne nadsadenej výšky vo vzťahu k tej, ktorá v obdobných veciach vyplýva napríklad z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, bola žalobcovi priznaná ochrana v podobe zachovania jeho práva na plnú náhradu trov konania proti žalovanému len preto, lebo bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením". Mala za to, že v danom prípade bola žalobou požadovaná zjavne neprimeraná výška istiny vo vzťahu k ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov ako aj vzhľadom k samotnej výške, ktorá bola prvoinštančným súdom odvolaním napadnutým rozhodnutím priznaná (žalovaná výška 30.000 eur - priznaná výška 13.000 eur). Na základe uvedeného žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil a prehodnotil výšku priznanej nemajetkovej ujmy.

4. Proti výroku II. podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa dôvodiac naplnením odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP. Mala za to, že súd jej priznal neprimerane nízku nemajetkovú ujmu vzhľadom k jej závažnosti a s prihliadnutím na všetky skutočnosti, ktoré boli v konaní zistené a vzhľadom na všetky okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu jej osobnosti, ako aj vzhľadom na trvalosť a absolútnu neodčiniteľnosť tohto zásahu ako aj závažné dopady tohto neoprávneného zásahu na maloletú žalobkyňu trvajúce až do súčasnosti. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že smrť otca ju veľmi intenzívne zasiahla, bola a aj dnes s odstupom viac ako 10 rokov je pre ňu traumou, ktorá u nej viedla k hlbokému a trvalému smútku a do dnešného dňa sa so smrťou otca nezmierila. Postupom času si intenzívnejšie uvedomuje dôsledky a dopad straty otca na jej život a jeho stratu vníma so zvyšujúcim sa vekom citlivejšie, intenzívnejšie a tragickejšie najmä z dôvodov uvedomenia si jeho trvalej a nenahraditeľnej straty a tiež úplnej absencie možnosti vytvorenia a prehlbovania citových väzieb a vytvárania reálnych spomienok s druhým najbližším človekom, ktorým pre maloleté dieťa otec bezpochyby je. Preukázanie intenzívneho vzťahu a väzieb je v nízkom veku významne obtiažné, ak nie nemožné, čo však v žiadnom prípade neznamená, že tieto absentujú. Skutočnosť, že nenavštevovala pravidelne žiadnu psychologickú ambulanciu nie je možné pripísať na jej vrub a nie je spôsobilá mať zásadný význam pre posúdenie a hodnotenie intenzity dopadu straty jej otca na jej integritu a jej psychické a emočnú sféru. Nesúhlasila so závermi prvoinštančného súdu, že z hľadiska intenzity nepriaznivého následku konania by sa jednalo o závažnejšiu ujmu, kedy dieťa v čase pred zásahom žije s daným rodičom v plne fungujúcej rodine s dobre vyvinutými sociálnymi a citovým väzbami, kde sú jej členovia na seba silno naviazaní a neočakávanou smrťou rodiča dôjde k narušeniu tejto celistvosti rodiny. Príkladmo poukázala na aktuálnu rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky, ktorými súdy priznali podstatne vyššie sumy náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch (rozsudok Krajského súdu Galanta, sp. zn.: 23Co/25/2020, rozsudok Krajského súdu Bratislava, sp.zn.: 7C/17/2017, rozsudok Okresného súdu Trnava sp.zn. 13C/126/2010 zo dňa 01.10.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp.zn. 24Co/368/2015 zo dňa 01.07.2015, rozsudok Okresného súdu Brezno sp. zn. 2C/61/2010 zo dňa 05.02.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 12Co/465/2014 zo dňa 30.07.2015, rozsudok Okresného súdu Galanta sp.zn. 35C/158/2016 zo dňa 12.02.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp.zn. 23Co/25/2020 zo dňa 30.11.2020, rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp.zn. 2C/47/2018 zo dňa 25.06.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 22Co/10/2020 zo dňa

23.03.2021, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 24Co/74/2019 zo dňa 30.10.2019 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/131/2020 zo dňa 29.09.2021, rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 41C/30/2018 zo dňa 21.04.2022). Mala za to, že súdy pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy postupom času priznávajú primeranejšie a adekvátnejšie, a teda aj vyššie sumy náhrady nemajetkovej ujmy, kedy priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy okrem iného odráža aj cenový vývoj, rast životných nákladov, infláciu a pod. a v neposlednom rade aj reálne plynutie času od vzniku nároku po vydanie rozhodnutia o priznaní náhrady nemajetkove ujmy. Svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy si uplatnila v roku 2013 a týmto odvolaním napádaný rozsudok bol vynesený v roku 2022, čo má jednoznačne vplyv aj na reálnu hodnotu priznaných peňažných prostriedkov v súvislosti s vývojom cien, rastom životných nákladov a infláciou. Upriamila pozornosť aj na postoj samotnej žalovanej, ktorá už v roku 2018 po doručení zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu mala jednoznačnú a bezpochybnú vedomosť o oprávnenosti nároku mal. žalobkyne, pričom napriek uvedenej skutočnosti nevyvinula absolútne žiadnu snahu o ukončenie súdneho konania zmierom, čím by bezpochyby ušetrila všetkých ostatných účastníkov opakovaného traumatizujúceho prežívanie celej tragickej udalosti. S ohľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti považovala priznanú sumu za nespravodlivú a neadekvátnu a v rozpore so zásadou primeranosti a proporcionality, vzhľadom na závažnosť, trvalosť, nezvratnosť a absolútnu neodčiniteľnosť tejto ujmy, a nezohľadňujúcu individuálne špecifiká konkrétneho prípadu. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 17.000 eur v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a prizná jej náhrada trov odvolacieho konania voči žalovanej v rozsahu 100%.

5. Žalobkyňa a žalovaná sa na výzvu súdu k odvolaniu protistrany nevyjadrili.

6. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 CSP) a vzhľadom k tomu, že odvolací súd nevstupoval do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je rozhodnutie súdu prvej inštancie založené a ide o prejednanie výlučne právnej otázky (nie otázky skutkovej), nebol daný zákonný dôvod na doplnenie alebo zopakovanie dokazovania podľa § 385 ods. 1 CSP (a teda ani na nariadenie pojednávania odvolacím súdom). Nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem, ktorého existencia nebola v danom prípade daná. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (Valera Assalino v. Portugalsko z 20. apríla 2002) v prípadoch, kde skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitosťou, neuskutočnenie ústneho pojednávania nespôsobuje ujmu požiadavkám čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (najmä ak pojednávanie na prvom stupni bolo verejné a vyšší súd prejednáva právne otázky).

7. Odvolací súd, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistil v postupe súdu prvej inštancie žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP).

8. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že v konaní sa žalobkyňa domáhala priznania nemajetkovej ujmy v sume 30 000 eur na tom skutkovom základe, že smrťou jej otca D. G. B., ktorá bola spôsobená vodičom nákladného motorového vozidla zn. Iveco Daily, ev. č. A. XXX C., H. I., bolo závažným spôsobom zasiahnuté do jej práva na ochranu osobnosti a žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je namieste. Nakoľko škodca - vlastník motorového vozidla J. K. (spoločnosť J. G., spol. s r. o., L. M. XX/XX, N.) bol v danom čase pre prípad škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla povinne zmluvne poistený u žalovanej, žalobkyňa si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnila priamo proti žalovanej.

9. Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

10. Podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

11. Podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

12. Podľa ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu.

13. Podľa ust. § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

14. Podľa ust. § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z., poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu: škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie, ušlého zisku.

15. Podľa ust. § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z.z., poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. V prejednávanej veci bolo nesporným, že boli naplnené zákonné predpoklady pre priznanie nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy, zohľadňujúc jej právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života ako základného práva podľa článku 19 ods. 2 Ústavy SR, podľa článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov (ďalej len ako „Dohovor“), ako aj podľa článku 10 ods. 2 ústavného zákona č. 23/1991 Zb. ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd (ďalej len ako „Listina“). Súčasťou osobnostných práv fyzickej osoby je aj právo na súkromný a rodinný život, ktoré zahŕňa taktiež právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s blízkymi osobami. Pod právnu úpravu ochrany osobnosti fyzickej osoby, ktorá je v slovenskom právnom poriadku obsiahnutá v Občianskom zákonníku spadá aj právo na ochranu súkromia, ktoré sa v najširšom zmysle týka aj života v rodine, manželských, partnerských alebo priateľských či iných obdobných vzťahov. Súčasťou súkromného života jednotlivca je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci právo fyzickej osoby na spolužitie s blízkymi príbuznými, najmä s deťmi, rodičmi, prarodičmi, či súrodencami. Rešpektovanie súkromného života musí preto zahŕňať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi, aby tak bolo možné okrem iného rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť jednotlivca. Protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby (viď. obdobne uznesenie NS SR z 18.02.2010, sp. zn. 3Cdo 137/2008 a nález Ústavného súdu Českej republiky (ďalej len „ÚS ČR“) sp. zn. I. ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015).

17. Obe strany sporu v podanom odvolaní namietali súdom prvej inštancie priznanú výšku nemajetkovej ujmy, pričom ich odvolacia argumentácia sa vzťahovala výlučne k otázke posúdenia prvého kritéria určujúceho výšku náhrady nemajetkovej ujmy, t.z. vo vzťahu k závažnosti vzniknutej ujmy. Výška náhrady nemajetkovej ujmy sa určuje podľa dvoch kritérií, a to 1/ podľa závažnosti vzniknutej ujmy a 2/ podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka), iné kritériá do úvahy súd vziať nemôže. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je však atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu.

18. Závažnosť ujmy sa posudzuje najmä z hľadiska „odčiniteľnosti“ takéhoto zásahu, keď smrťou blízkej osoby dôjde k závažnej a neodčiniteľnej ujme a deštrukcii rodinných a interpersonálnych vzťahov. Súdy opakovane konštatovali, že náhrada nemateriálnej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, ale slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Je nepochybné, že žiadna suma priznaná súdom, nie je dostatočná vzhľadom na spôsobenú ujmu, ani na to, aby nahradila život človeka.

19. Pri posudzovaní námietok žalovanej ohľadne kvality vzťahu žalobkyne a jej nebohého otca nutno uviesť, že rozvodom manželstva ani jeden z rodičov nestráca žiadnu časť výkonu rodičovských práv (§ 28 ods. 3 zákona o rodine). Rodičovské práva patria osobám, ktoré sú podľa zákona považované za rodičov. Rodičovské práva a povinnosti ako komplex všetkých zložiek podľa predchádzajúceho odseku patria obom rodičom od narodenia do plnoletosti dieťaťa, okrem výnimočných prípadov uvedených

v zákone. Z psychologického hľadiska je cieľom výchovy dieťaťa jednoznačne jeho všestranný vývoj na fungujúcu, citovo a psychosociálne zrelú ľudskú osobnosť s produktívnou sociálnou orientáciou. Rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Obsahom ich práva „vychovávať" je v prvom rade právo (a povinnosť) chrániť záujmy dieťaťa, ďalej tiež riadiť a usmerňovať jeho konanie a vykonávať nad ním dohľad, právo mať dieťa pri sebe, resp. určiť miesto jeho pobytu a právo osobne sa oň starať. Rodičia sú pri výkone rodičovských práv a povinností zásadne rovnoprávni, samozrejme, pri dodržaní podmienky, že sú obaja nositeľmi práva výkonu. Až dospievaním sa z dieťaťa postupne stáva subjekt schopný samostatne o sebe rozhodovať, spravovať svoje veci, rastie miera jeho primeranej spôsobilosti na právne úkony. Preto je nevyhnutné zabezpečiť mu vo všetkých uvedených oblastiach pomoc až do nadobudnutia plnoletosti. Túto úlohu plnia bežne rodičia v rámci komplexu rodičovských práv a povinností.

20. Vzhliadnuc k zhorauvedenému zverením žalobkyne ako maloletého dieťaťa do výlučnej starostlivosti matky, nebohému otcovi nezanikli jeho rodičovské práva a povinnosti vo vzťahu k žalobkyni. Vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť žalobkyne v čase uzavretia rodičovskej dohody, žalobkyňa nemohla samostatne a slobodne vyjadriť svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa jej týkali, nemohla ovplyvniť spôsob a kvantitu stretávania sa s nebohým otcom. Pre zdravý vývin dieťaťa je nevyhnutné, aby sa na výchove podieľali obaja rodičia. Ani nevlastný otec, ani dedko ani iný príbuzný nenahradí otca, bez ohľadu na to, ako sa tento vzťah rozvinie po páde rodiny. I keď vzťah rodičov maloletej nebol dobrý, nič to nevypovedá o vzťahu žalobkyne s jej otcom. Otec sa nemusí zúčastňovať na rodinnej výchove dieťaťa, ale musí byť a okolnosť, že niektorý z nich rodinu opustí, máva veľmi zlé dôsledky. O. má v partnerskom vzťahu, ale aj v rodine, svoje nezastupiteľné miesto. Otec je ochrancom, dieťa chce aby všetci videli, že má ochranu, že nie je sám v tomto svete. V rannom veku dieťaťa je veľmi náročné navnímať jeho pocity a objektívne posúdiť, či je jeho správanie s ohľadom na vzniknutú traumu štandardným (nevymykajúcim sa priemeru) alebo u dieťaťa došlo k nespracovaniu traumy a je potrebné vyhľadať odbornú pomoc. Rodič nemusí vždy včas zachytiť varovné signály, ktoré dieťa vysiela a často vyhľadá odbornú pomoc pre dieťa už neskoro. V danom prípade matka žalobkyne požiadala o odbornú pomoc pre žalobkyňu práve v čase, kedy sa nestabilita emočného vývinu (vychádzajúca z prežitých udalostí v rannom detstve), t.z. v predpubertálnom období, viditeľne prejavila. Preto, i keď k posúdeniu psychického stavu žalobkyne došlo až v roku 2020 (cca 9 rokov od smrti otca žalobkyne), zásadným je zistenie, že žalobkyňa v danom čase nemala spracovanú v rannom detstve prežitú traumu, preto jej bolo odporučené navštevovať individuálnu terapiu.

21. Odvolací súd vzhľadom na požiadavku kazuistiky, ktorá priamo vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 05.12.2017, podľa ktorej musia všeobecné súdy zohľadňovať zároveň svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady, príkladmo uvádza obdobné prípady:
a) Okresný súd Žilina rozhodnutím sp. zn. 8C/221/2008 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/236/2017 priznal žalobkyni 1/(pozostalej manželke) nemajetkovú ujmu 9.958,18 eur a žalobcom 2/ a 3/ (maloletým deťom) nemajetkovú ujmu vo výške každému po 8.298,48 eur, v súvislosti so smrťou manžela a otca pri dopravnej nehode,
b) Okresný súd Liptovský Mikuláš rozhodnutím sp. zn. 7C/256/2011 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/264/2013 priznal žalobkyni 1/(manželka) nemajetkovú ujmu vo výške 20.000 eur, žalobkyni 2/ (maloletá dcéra pozostalého) nemajetkovú ujmu vo výške 23.000 eur a žalobcom 3/ a 4/ (rodičia nebohého) každému nemajetkovú ujmu vo výške 10.000 eur, v súvislosti s úmrtím syna, manžela a otca,
c) Okresný súd Liptovský Mikuláš rozhodnutím sp. zn. 7C/276/2011 zo dňa 31.5.2012 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp.zn. 5Co/315/2012 zo dňa 26.11.2012, priznal žalobcovi 1/ (syn pozostalej, v čase smrti matky študent strednej školy) a žalobkyni 2/ (dcéra pozostalej, v čase smrti pozostalej študentka na vysokej škole) každému nemajetkovú ujmu vo výške 10 000 eur, v súvislosti so smrťou ich otca, s ktorým nežili v spoločnej domácnosti,
d) Okresný súd Martin rozhodnutím sp.zn. 6C/94/2006 zo dňa 21.03.2013 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp.zn. 9Co/256/2013 zo dňa 12.09.2013, priznal žalobcom (maloleté deti) nemajetkovú ujmu vo výške 10.000 eur a 13.000 eur (súd prihliadal na vek maloletých detí), v súvislosti s úmrtím matky,

e) Okresný súd Čadca rozhodnutím sp. zn. 16C/292/2016 zo dňa 07.03.2018 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp.zn. 9Co/250/2018 zo dňa 22.11.2018, priznal žalobcom (manželka a maloleté deti) každému nemajetkovú ujmu vo výške 10 000 eur, v súvislosti s úmrtím otca a manžela.
f) Okresný súd Brezno rozhodnutím sp. zn. 2C/61/2010 zo dňa 05.02.2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 12Co/465/2014 zo dňa 30.07.2015 priznal žalobkyni (manželke pozostalého) nemajetkovú ujmu vo výške 33 500 eur, žalobcovi 2/ (maloleté dieťa pozostalého, nadštandardné vzťahy, žili v spoločnej domácnosti, zistený vplyv na psychický vývoj) nemajetkovú ujmu vo výške 33 500 eur a žalobcovi 3/ (maloleté dieťa pozostalého, nadštandardné vzťahy, žili v spoločnej domácnosti) nemajetkovú ujmu vo výške 33.500 eur v súvislosti s úmrtím manžela a otca,
g) Okresný súdu Nové Zámky rozhodnutím sp.zn. 13C/175/2011v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp.zn. 25Co/170/2019 priznal žalobkyni 1/ (manželke) nemajetkovú ujmu vo výške 10.500 eur a žalobkyni 2/ (maloletej dcére nebohého) nemajetkovú ujmu vo výške 14 000 eur,
h) Okresný súd Poprad rozhodnutím sp.zn. 9C/45/2011 zo dňa 22.11.2016 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21Co/137/2017 zo dňa 12.06.2018 priznal žalobkyni 1/ (manželka) nemajetkovú ujmu vo výške 40.000 eur, žalobcovi 2/ (dospelé dieťa) sumu vo výške 20.000 eur, žalobcovi 3/ (dospelé dieťa) nemajetkovú ujmu vo výške 20.000 eur, žalobcovi 4/ (maloleté dieťa v danom čase stredoškolák) nemajetkovú ujmu vo výške 20.000 eur a žalobcovi 5/ (maloleté dieťa v danom čase vo veku 5 rokov) nemajetkovú ujmu vo výške 40.000 eur,
i) Okresný súd Rimavská Sobota rozhodnutím sp.zn. 9C/31/2020 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 11Co/77/2022 priznal žalobkyni 1/ (pozostalá družka zosnulého) nemajetkovú ujmu vo výške 7.500 eur a žalobcom 2/, 3/ a 4/ (maloleté deti zosnulého vo veku 6 rokov, 8 rokov, 11 rokov a 12 rokov v čase úmrtia otca) každému nemajetkovú ujmu vo výške 10.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, po zohľadní spoluzavinenia zosnulého vo výške 50 %,
j) Okresný súd Nitra rozhodnutím sp. zn. 8C/41/2012 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/182/2013 súd priznal (maloletým) deťom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške každému po 10.000 eur v súvislosti so smrťou matky pri dopravnej nehode,
k) Okresný súd Vranov nad Topľou rozhodnutím sp. zn. 4C/233/2009 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/165/2017 priznal žalobkyni 1/ (pozostalej manželke) a žalobkyni 2/ (pozostalej maloletej dcére) nemajetkovú ujmu vo výške 25.000 eur každej, v súvislosti so stratou manžela a rodiča,
l) Okresný súd Bardejov rozhodnutím sp. zn. 5C/103/2011 zo dňa 09.06.2015, v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp.zn. 8Co/33/2016 zo dňa 27.02.2017, priznal žalobkyni 1/ (pozostalej manželke) nemajetkovú ujmu vo výške 7 000 eur, žalobkyni 2/ (pozostalému synovi vo veku 17 a pol roka) nemajetkovú ujmu vo výške 7 000 eur a žalobkyni 3/ (pozostalej dcére, vo veku 15 rokov) nemajetkovú ujmu vo výške 7 000 eur v súvislosti so smrťou manžela a otca, žijúceho v spoločnej domácnosti
m) Okresný súd Bratislava I rozhodnutím sp.zn. 21C/49/2020 zo dňa 22.2.2022 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 7Co/86/2022 zo dňa 26.07.2023 priznal žalobcovi 1/ (pozostalý manžel) nemajetkovú ujmu vo výške 15.000 eur a žalobkyni 2/ (maloletá dcéra, ktorá v čase dopravnej nehody mala jeden a pol roka) nemajetkovú ujmu vo výške 15.000 eur, v súvislosti so smrťou manželky a matky.
Z uvedených rozhodnutí vyplýva, že priznané náhrady nemajetkovej ujmy
pozostalých príbuzných sa pohybujú v prípade maloletých detí od 7.000 eur do 40.000 eur.

22. Odvolací súd zistiac správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie pokiaľ ide o právny základ nároku s prihliadnutím na zhorauvedenú rozhodovaciu prax mal za to, že náhrada nemajetkovej ujmy vo výške určenej súdom prvej inštancie zohľadňuje osobitosti daného prípadu (vychádzajúc z jednotlivých vyššie uvedených kritérií) a nevybočuje z rámca priznaných náhrad v porovnateľných prípadoch.

23. Vo vzťahu k odvolateľkou uvádzanými rozhodnutiami súdov, ktorými odôvodňovala priznanie uplatnenej výšky nemajetkovej ujmy odvolací súd uvádza, že tieto plne nezohľadňujú osobitosti prejednávanej veci. V odvolateľkou uvádzanom rozhodnutí Okresného súdu Trnava sp.zn. 13C/126/2010 zo dňa 01.10.2014 (v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp.zn. 24Co/368/2015 zo dňa 01.07.2015), bola predmetom posúdenia náhrada nemajetkovej ujmy pozostalému manželovi po úmrtí manželky. V konaní pred Okresným súdom Kežmarok sp.zn. 2C/47/2018 (rozhodnutie zo dňa 25.06.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn. 22Co/10/2020 zo dňa 23.03.2021 v spojení s uznesením NS SR sp.zn. 6Cdo/25/2021 zo dňa 26.04.2023) súd rozhodoval o výške nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým rodičom a sestre

nebohého syna a brata. V konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp.zn. 21C/290/2016 (v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp.zn. 24Co/74/2019 zo dňa 30.10.2019, v spojení s uznesením NS SR sp.zn. 7Cdo/131/2020 zo dňa 29.09.2021) bol predmetom posúdenia nárok na nemajetkovú ujmu pozostalému manželovi a pozostalým deťom (plnoleté deti, neboli odkázané na starostlivosť a výchovu, mali vlastnú rodinu). Za skutkovo obdobné možno považovať len rozhodnutie Okresného súdu Galanta vo veci vedenej pod sp.zn.: 35C/158/2016 (rozhodnutie zo dňa 12.02.2020, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp.zn. 23Co/25/2020 zo dňa 30.11.2020 v spojení s uznesením NS SR sp.zn. 7Cdo/253/2021 zo dňa 31.03.2022), kedy predmetom posúdenia bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy maloletých detí (v danom čase vo veku 7 a 10 rokov) v súvislosti so smrťou ich matky, avšak v prejednávanej veci pri rozhodovaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy maloletým deťom súd zohľadnil nielen skutočnosť, že maloleté deti nebohej matky boli na matke existenčne závislé, ale zásadným bolo i zohľadnenie, že smrti matky predchádzala náhla smrť ich otca, t.z. u maloletých došlo k strate oboch rodičov a stali sa úplnými sirotami. Vo veci vedenej Krajským súdom Bratislava, sp. zn.: 7Co/17/2017, odvolací súd posudzoval dôvodnosť odvolania žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III zo dňa 7. novembra 2016 č.k. 14C/235/2016-92 o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Ostatné žalobkyňou uvádzané rozhodnutie Okresného súdu Žilina, sp. zn. 41C/30/2018 zo dňa 21.04.2022, nie je odvolaciemu súdu z rozhodovacej praxe známe.

24. Odvolaciemu súdu je zrejmé, že z bohatej rozhodovacej činnosti v oblasti ochrany osobnostných práv nie je pre sporové strany náročné vyabstrahovať a označiť niekoľko rozhodnutí v prospech nimi obhajovanej sumy peňažnej satisfakcie. Výskyt rozdielnych rozhodnutí v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva (viď napr. nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 51/2014, rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/40/2020). Požiadavka zohľadniť rozhodovaciu činnosť súdov v obdobných veciach nemôže ustúpiť potrebe posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Aj keď rešpektujúc princíp legitímnych očakávaní priznaná náhrada nesmie excesívne vybočovať z referenčného rámca odškodňovania obdobných prípadov, každé rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/215/2020 z 31.1.2022). Poukaz žalujúcej strany na to, že priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy by mala okrem iného odrážať aj cenový vývoj, rast životných nákladov, infláciu a pod. a v neposlednom rade aj reálne plynutie času od vzniku nároku po vydanie rozhodnutia o priznaní náhrady nemajetkove ujmy, považuje odvolací súd za nenáležitý. Inflácia je ekonomický jav, ktorý sa prejavuje rastom cien tovaru a služieb a predstavuje všeobecný rast cien služieb a tovarov, pri ktorom dochádza zníženiu kúpnej sily. Peniaze plnia úlohu všeobecného ekvivalentu a túto svoju funkciu peniaze nestrácajú ani vplyvom inflácie, ktorá sa prejavuje vzostupom cenovej hladiny a spravidla má za dôsledok to, že za rovnakú čiastku peňazí možno v rôznych obdobiach zaobstarať rozdielny objem spotrebných predmetov či iných vecí (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 08.02.2001, sp. zn. 25 Cdo 38/2000). Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nemá byť ocenením hodnoty ľudského života, pretože tento má nevyčísliteľnú hodnotu, ale jej cieľom je len určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života žalobkyne a nemôže tak slúžiť ani na neprípustné obohacovanie a mať likvidačný charakter voči tomu, kto je na zaplatenie nemajetkovej ujmy zaviazaný.

25. Zohľadniac zhorauvedené má odvolací súd za to, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 13.000 eur žalobkyni, ktorá v útlom veku stratila otca a je jej tak navždy znemožnené vytvoriť si s ním citový vzťah, stratila osobu, ktorá by mohla byť jej oporou v dospelosti, podľa odvolacieho súdu dosahuje štandardne súdmi priznávajú výšku finančného odškodnenia v komparovateľných prípadoch. Majúc za to, že takouto výškou dôjde k naplneniu požiadavky primeranosti a proporcionálnej náhrady strádania žalobkyne.

26. Vo vzťahu k námietkam odvolateľky, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, odvolací súd poukazuje na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, ktoré je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, a právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť,

ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“ Odvolací súd má za to, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém” (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Podľa názoru odvolacieho súdu konanie pred súdom prvej inštancie vadou zmätočnosti postihnuté nebolo.

27. V preskúmavanej veci má odvolací súd za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 CSP, pretože súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania a stanoviská strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovanie riadne zhodnotil, keď dôsledne uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých jednotlivých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Súd prvej inštancie zo skutkových zistení vyvodil správne právne závery a správne na vec aplikoval ust. § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 100 ods. 1, § 101, § 106 ods. 1, § 427 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a ust. § 4 ods. 1, 2, 4, § 15 ods. 1 zákon č. 381/2001 Z.z., z ktorých vyvodil svoje právne závery a s ohľadom na vykonané dokazovanie podrobne, dôkladne, zrozumiteľne odôvodnil svoje rozhodnutie.

28. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovanej týkajúcej sa nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania (výrok III. rozhodnutia súdu prvej inštancie), odvolací súd uvádza, že zmyslom a účelom náhrady trov konania v súdnom konaní je poskytnúť úspešnému účastníkovi náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel vynaložiť. Pomerovať úspech a neúspech vo veci však nemožno len tým, ako bolo o konkrétnom návrhu rozhodnuté, ale je ich treba posudzovať v širších súvislostiach. Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 O.s.p., ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k § 142 ods. 2 O.s.p. (ak výška plnenia závisela od úvahy súdu, prípadne znaleckého posudku). Zásadu úspechu vo veci je treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisela od úvahy súdu (alebo znaleckého posudku). V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, pretože nemožno ho ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 926 s.). Nebolo by spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcov, aby svoju ujmu podceňovali len preto, aby potom nemuseli hradiť trovy konania, pričom pri rozhodovaní o náhrade trov v takýchto prípadoch treba rozlišovať čo je základné a čo sprevádzajúce (porov. nález ÚS ČR sp.zn. III. ÚS 170/99). Za základ sa pritom považuje rozhodnutie, že do práva žalobcov bolo zasiahnuté a výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 926 s.). Riešenie spočíva v tom, že žalobcovia majú právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej) a priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Typickým príkladom je žaloba o ochranu osobnosti s nárokom na peňažné zadosťučinenie (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 926 s.).

29. V prejednávanej veci bolo žalobkyňu potrebné považovať za plne procesne úspešnú, pretože mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia, vyplývajúca z tohto procesného úspechu, závisela od úvahy súdu, preto úvahy súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania boli správne. Skutočnosť, že v konaní si žalobkyňa uplatnila nárok vo výške 30 000 eur, takto uplatnený nárok čo do výšky nemožno považovať za zjavne neprimeraný a zjavne nadsadený (viď bod 21 odôvodnenia). I keď došlo k čiastočnému zamietnutiu žaloby žalobkyne v prevyšujúcej časti (v rozsahu 17 000 eur) táto skutočnosť nemala na rozhodnutie o trovách konania žiadny vplyv, nakoľko výška náhrady trov konania sa odvíja len od prisúdenej sumy bez ohľadu na pôvodný predmet konania. Aj v režime ustanovenia § 255 ods. 1 CSP mala žalobkyňa vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy plný úspech, pretože za situácie, že základ nároku bol daný a len výška plnenia (nemajetkovej ujmy)

závisela od úvahy súdu, zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti nepredstavoval úspech žalovanej, ale je len dôsledkom úvahy súdu.

30. Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľov odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadavať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na zostávajúcu odvolaciu argumentáciu odvolateľov odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

31. Zhodnotiac zhorauvedené mal odvolací súd za to, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je dôvodným podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny, potvrdiť.

32. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1, 2 CSP a ust. § 396 ods. 1, 2 CSP, zohľadniac skutočnosť, že v odvolacom konaní nebola úspešná ani jedna zo sporových strán, preto rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).